

פרשת מטות

א) וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר. תמן תנינן, א"ר יהודה, אין העולם מתנהג אלא בתרין גוונים, דאתו מסטר אתתא, דאשתכחת חכימת לבא. הה"ד, ב) וכל אשה חכמת לב בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן. ומאי מתיין. את התכלת ואת הארגמן, גוונים דכלילן בגו גווי.

ב) הה"ד, ג) דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה. וכתוב בידיה טוו. מאי טוו. א"ר יהודה, טוו בדינא, ד טוו ברחמי, א"ר יצחק, אמאי אתקריא אשה. א"ל, ד כלילא בדינא, וכלילא ג ברחמי. ת"ח, דא"ר אלעזר, כל אתתא בדינא אתקריאת, עד ד דאטעמת טעמא דרחמי. דתניא, מסטרא דבר נש

חלופי גרסאות

מסורת הוהר

א) (במדבר לא) מטות א. ב) (שמות לה) מטות א. א ה"ג בדפוסים ראשונים נ"א טב (מונקאטש). ב נ"א מוסיף ע"ד דכלילא (קראקא). ג נ"א ברחמיה (קראקא). ג) (משלי לא) תוריע קסת. ד נ"א דאתטעמת (דפוסים ראשונים).

הכולם אין העולם מתנהג אלא בתרין גוונים חסד ודין

מאמר

ב) הה"ד דרשה צמר וגו': ז"ש דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה. שצמר הוא רחמים כמו ארגמן. ופשתים הוא דין, כמו תכלת. וכתוב, בידיה טוו, מהו טוו. א"ר יהודה, טוו בדין טוו ברחמים, כלומר, שערבו והמתיקו דין ברחמים זה בזה. אמר ר"י, למה נקראת אשה. א"ל, מפני שכלולה בדין וכלולה ברחמים. בוא וראה, שאמר ר' אלעזר, כל אשה נקראת דין עד שטועמת טעם הרחמים, דהיינו עד שתנשא לאיש, והזכר הוא רחמים. שלמדנו מצד הגבר בא הלבן שבולד, שהוא רחמים. ומצד

א) וכל הטף בנשים וכו': וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר. שם למדנו. א"ר יהודה, אין העולם מתנהג אלא ב' גוונים, הבאים מצד אשה הנמצאת חכמת לב. ז"ש, וכל אשה חכמת לב, רומז למלכות, הנקראת חכמה תתאה, בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן, שתכלת היא דין, וארגמן הוא רחמים. ומה מביאים. היינו רק ב' גוונים, את התכלת ואת הארגמן. שהם הגוונים הכלולים תוך גוונים. כי ארגמן כולל לבן אדום ירוק. ותכלת כוללת, גוון שחור. (דפ"י דף נ"ו ט"ג)

אתי חוורא, ומסטרא דאתא אתי סומקא, טעמא ה אתתא מחוורא, ו חוורא עדיף.

(ג) ות"ח, אמאי אסירן נשא שאר עמין דידעי משכבי דכורא. משום דתנינן. אית ימינא, ואית שמאלא. ז ישראל, ושאר עמין. גן עדן, וגיהנם. עלמא דא, ועלמא דאתי. ישראל לקבלי דרחמי, ושאר עמין לקבלי דדינא. ותנו, אתתא דאטעמת טעמא דרחמי, רחמין נצחא. * אתתא דטעמא טעמא דדינא, דינא בדינא אתדבקת. ועלייהו אתקרי, ט והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

(ד) וע"ד תנינן, הנבעלת לגוי, קשורה ה בו ככלב. מה כלבא תקיפא ברוחיה, חציפא. אוף הכי דינא בדינא תקיפא, חציפא בכלא.

(ה) ה הנבעלת לישראל, תנינן, כתיב, ה ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. מ"ט. משום דנשמתא דישראל, אתייה מרוחא דאלהים חיים. דכתיב, ו כי רוח מלפני יעטוף. משמע דכתיב מלפני. ובג"כ אתתא דהיא בתולתא, כ דלא אתדבקת בדינא קשיא דשאר עמין, ואתדבקת בישראל, רחמין נצחא ואתכשרת.

(ו) ות"ח, כתיב ט כי אמרתי עולם חסד יבנה. מאי חסד. הוא חד

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ה נ"א דאתא (דפוסים ראשונים). ו נ"א וחורא עדיפי (קראקא). ז נ"א וישראל (דפוסים ראשונים). ח נ"א מוסיף היא בו (קראקא). ט נ"א מוסיף בתולה הנבעלת (מונקאטש במרובעים). י נ"א דהא (דפוסים ראשונים). כ ולא (דפוסים ראשונים).

ד (ישעיה נו) משפטים תקד. ה (דברים ד) ב"ב קסד. ו (ישעיה נז) משפטים קו. ז (תהלים פט) הקסה"ז קעו תרומה תשלט.

הסולם

מאמר

אין העולם מתמנהג אלא בתרין גזנין חסד ודין (ד) וע"ד תנינן הנבעלת וכו': וע"כ למדנו. הנבעלת לגוי, קשורה בו ככלב. מה הכלב תקיף ברוחו ועז פנים אף דין בדין כשנתדבק, הוא תקיף ברוחו ועז פנים כנגד כל.

ומצד האשה בא האדום שבולד, שהוא דין. וכשטעמה האשה מהלבן, שהוא רחמים, היא מעדיפה את הלבן. כי הלבן הכלול מדין, הוא עיקר השלמות.

(ה) הנבעלת לישראל תנינן וכו': הנבעלת לישראל, למדנו, שכתוב, ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום. מהו הטעם. הוא משם שנשמת ישראל באה מרוח אלקים חיים. שכתוב, כי רוח מלפני יעטוף משמע שהרוח הוא ממנו, כי כתוב מלפני. ומשום זה, אשה שהיא בתולה שלא נתדבקה בדין הקשה של העמים האחרים, ונתדבקה בישראל, הרחמים נוצחים את הדין, ונתכשרה.

(ג) ות"ח אמאי אסירן וכו': בוא וראה, למה נשי העמים האחרים שידעו משכב זכר, אסורות. הוא, משום שלמדנו, יש ימין ויש שמאל. שהם ישראל ימין, והעמים האחרים, שמאל. גן עדן ימין, וגיהנם שמאל. העולם הזה, שמאל, והעולם הבא ימין. ולפיכך, ישראל הם כנגד הרחמים, והעמים האחרים הם כנגד הדין. ולמדנו, אשה הנשאת לישראל, שטעמה טעם הרחמים ממנו, הרחמים נוצחים את הדין. כנ"ל בדבור הסמוך, אחר שהאשה טעמה את הלבן היא מעדיפה את הלבן. והאשה המתחברת עם גוי, שהוא דין, היא טעמת ממנו טעם דין, ודין בדין נתדבק. ועליהם כתוב, והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

(ו) ות"ח כתיב כי וגו': בוא וראה. כתוב, כי אמרתי עולם חסד יבנה. מהו חסד. ומשיב, הוא אחת מהספירות העליונות של המלך, שהוא ז"א. ונשמות ישראל קראם הקב"ה חסד

(דפו"י דף נ"ו ט"ג ע"י ט"ד)

מכתרי עילאי דמלכא. דנשמתא דישראל קרא ליה קב"ה חסד, על תנאי
 דיתבני, ולא ישתיצי חסד מעלמא, משמע דכתיב יבנה.
 ז) בג"כ תנינן, מאן דשצי חסד מעלמא, אשתיצי הוא לעלמא דאתי.
 וע"ד כתיב, ה) לא תהיה אשת המת החוצה, בגין למיעבד חסד עם מיתא,
 ואתעביד בנינא, דכתיב עולם חסד יבנה.

מסורת זוהר

ז) (דברים כה) ויצא קסח.

מאמר

הסולם

אין העולם מתנהג אלא בחסד ודין

חסד, על תנאי שתהיינה נבנית בחסד, ולא
 יכלה החסד מן העולם. זה משמע, משכתוב,
 למדנו, מי שמכלה חסד מן העולם, יכלה הוא
 מהעולם הבא. וע"כ כתוב, לא תהיה אשת
 המת החוצה. כדי לעשות חסד עם המת, ויהיה
 נעשה בנין, דהיינו שיוליד בן על שמו שכתוב
 עולם חסד יבנה.

ז) בג"כ תנינן מאן זכר : משום זה
 (דפו"י דף ג"ו ט"ד)

סליק פרשת מטות